

Dopisi.

Iz Kraljevca pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Dragi mi gospod urednik! Malokedaj se pri Vas oglasim, ali Vam pišem. Pa še sedaj Vam ne morem ničesar veselega poročati. Znano Vam je že itak, da največ pohujšanja in neverstva se dandanes širi po branju slabih knjig in časopisov, katerih se povsod obilno ponuja. Ni še dolgo, kar mi je »Štajerčev« agent potisnil v roke dva izdaja »Štajerca« od 8. septem. 1901. Predno m vrgel to »giftno kroto« v smrdljivo prezdno, sem jo vendar le nekoliko površno prelistal ter našel v njej ravno en dopis iz naše fare s podpisom »zaveden kmetič«. Ta zaveden kmetič piše v tistem dopisu, kako da so se začeli kmetje v jurjevski fari buditi in dramiti, ter da ni bilo še nikdar toliko navdušenja med njimi, kakor ravno zdaj, ko je začel »Štajerc« izhajati.

Ko bi bil ta kmetič v resnici zaveden, bi gotovo rekel, kako so kmetje dremati začeli. Pa ker je »Štajerčev« pristaš, ki ga je pustil živi um in zdrava pamet, zato trdi, da so se začeli buditi in dramiti.

Dalje kvaka »zaveden kmetič«, kako da se jurjevska, galuška, kraljevska in terbegovska občina odlikujejo med drugimi zaradi »Štajerca«. O ti neumni dopisun, ko že tudi našo kraljevsko občino prištevaš, da se lahko odlikuje s »Štajercem« med drugimi občinami. K nam v Kraljevce prihaja 3 iztise »Slov. Gosp.«, 1 iztis »Domovine«, 1 iztis »Domoljuba«, 1 iztis »Cvetje z vrtov Sv. Franciška« in le 1 iztis lažnjivega »Štajerca«, katerega ima naročenega nek fant, ki me je pa že zagotovil, da tega umazanca ne sprejme več. Ne on in tudi njegova domača hiša ne, katero je moral zapustiti, ker je svojo obleko premenjal z vojaško. In tako je prav! Želeli bi le bilo, ko bi vsi fanti tako storili. Naša Kraljevska občina pa se od sedaj naprej res lahko ponaša ter odlikuje med drugimi, ker ne bo več ljulike med pšenico. Sramovati pa se morajo občine: Jurjevska, Jamička, posebno pa Terbegovska, koder je ta ptujski lažliklukec najboljše razširjen.

Terbegovska občina je precej velika, obsega tudi Staro goro, na kateri stoji lepa, krasna podružna cerkev, posvečena v čast sv. Duhu. Dragi čitatelj! Ako prideš kedaj v naše kraje, potrudi se še na Staro goro k sv. Duhu, da si ogledaš krasno notranjščino in pa nove zvonove te cerkve, kakoršnih mislim, da nima nobena podružnica cele lavantinske škofije. (Veliki zvon tehta 35 starih centov.) V tej cerkvi se tudi vsako mlado nedeljo opravlja služba božja. Zato svetujem »zavednemu kmetiču«, kakor tudi vsem naročnikom »Štajerca« naše župnije, da naj gredo prihodnjic k sv. Duhu k službi božji ter naj tam goreče molijo in prosijo za živ razum in za razsvetljenje pameti. Potem bodo gotovo spoznali, da lažnjivi nemškutarski »Štajerc« hoče le iztrgati iz src našega ljudstva sveto vero — zato v vsaki številki napada nekaj duhovnikov in rodoljubov — ob enem pa nam hoče tudi vzeti ljubezen do našega milega materinega slovenskega jezika. Prosim vas torej, dragi mi somladenci slovenski, razširjajmo prav pridno poštene, v krščanskem duhu pisane slovenske časnike, kakor so n. pr. »Naš Dom«, »Domoljub« in »Slovenski Gospodar«. Proč pa s »Štajercem«!

Od Sv. Ilja v Slov. gor. Ne zameri, predragi »Slov. Gosp.«, da s tolikim veseljem pričakujemo vsakikrat tvojega prihoda, in naša prva skrb je, da si ogledamo in prečitamo kako novico iz našega okraja. Zadnjič si nam poročal iz Ciršaka o novoimenovanem častnem občanu g. Matiji Kelemina in še, da so ta gospod ob prejemu častne diplome podarili 50 kron občanom. Vsa čast županu in kmetom iz Ciršaka, ki ste imenovali častnim občanom gospoda, kateri si to v resnici zasluži. Druge občine imenujejo občanom Slovincem najhujše nasprotnike, ki

ne podpirajo nas, ampak nas hočejo le uničiti. Ko je še rajni g. Sparl županoval, trudil se je v svoji občini na to, kar so zdaj kmetje iz Ciršaka storili, ali zastonj, takoj so se oglasili nasprotniki, kateri ne gorijo za blagor naroda in domovine.

Torej častitamo novoimenovanemu občanu kakor tudi vsem občanom in kličemo: Živelci Slovenci!

Šentiljski mladenič.

Iz Videža pri Slov. Bistrici. Čudna je bila občinska volitev na Cigonci, a še čudnejši in smešnejši je bil njen konec. Ko je bila volitev I. razreda pretrgana, so si nemškutari roke meli in se veselili, da se bo še enkrat volilo v vseh treh razredih in da bodo zmagali. In če »košta 300 gld.« je kričal v Slov. Bistrici na trgu neki kratkoviden nemškutar! In župan je dal oznaniti 6. okt. pred nemško cerkvijo: 12. oktobra bode obč. volitev in volili bojo vsi trije »klasi«; čedno se obnašajte, pride »bezirkhautman« sam! To vam je bil smeh, kar za trebuh so se držali!

Kaj vendar vse pride čez uboge Bistricane! Cirman, grofovski lovec in Stigerjev sorodnik se namreč niso obnašali čedno in zdaj jim pa še cigonški župan — njihov prijatelj — »levite« bere in jim da oznaniti, da naj se pri prihodnji volitvi dostojneje obnašajo! Čujte, Bistricani! zdaj se še na svojega najbolj prebrisanega prijatelja zanesti ne morete!

Prišel je dan volitve. Naših sedem volilcev iz 1. razreda je šlo na volišče in kako se čudijo, ko Bistricani priženejo vse volilce svoje za tretji in drugi razred. Hoteli so Bistricani, da se še enkrat voli. Vladni zastopnik je pa držal Bistricanom imenitno pridigo; podučil je namreč, da sme s pooblastilom voliti vsak državljani, ki je 24 let star, če tudi v tisti občini nima volilne pravice. Pičl! kdo ima prav? In kdo ni vedel postave? In kdo ne sodi za obč. tajnika? — Nadalje, da se smejo imena odbornikov brati iz listekov in še mnogo drugega so še slišali Bistricani in njihovi prijatelji, česar prej niso znali!

In Cirman, ki je mislil, da ima v svoji glavi vse postave, je žalostno glavo pobešal in premišljeval, da še pač mnogočesa ne zna! In volil je samo 1. razred, in naših je bilo sedem — onih pa štiri. Torej je bila zmaga na slovenski strani! Ačko, Povša, Stiger Cirman, ali veste sedaj, da je 7 več kot štiri! In da je zmaga tam, kjer jih je sedem! In kmetje, ki so ubogali Bistricane in so prišli na Cigonco na uro gledat, so bili jezni in so terjali, naj jim plačajo zamujen čas in so osramoteni odšli na vse kraje!

In po pravici so bili jezni, kajti Bistricani so jim po svoji nevednosti en dan okradli! Čujte me, vi zapeljani kmetje! Kaj imate zdaj, da poslušate Bistricane! Sramoto in škodo! Držite se rajše nas in pustite one, ki vas samo častijo, kedar so volitve!

Mi smo vedli, da v 2. in 3. razredu ne bo nove volitve, Ačko in njegovi pa tega niso vedeli; naši volilci so lepo doma ostali in delali, pa se njim nihče ne smeje.

Ljubi kmetje, naši tovarši, ne mislite, da bo vse tako, kakor Stiger hoče! Stiger so še sicer »velik« gospod, pa v Mariboru in v Gradcu so še večji in bolj »kunštni«, in ti gospodje so rekli, da volitve v 2. in 3. razredu ne bo! Pa je ni bilo! Se pač ni zanesti na mestne »frakarje«!

In gospodi iz Bistrice pa mi to-le povemo: Pustite nas kmete pri miru in bodite zadovoljni, da vam denar nosimo! Mi smo sami dovolj pametni in ne potrebujemo vaše modrosti!

Pa še eno vam povem, dragi urednik! Oče Stiger so tokrat doma ostali in poslali svojega »oberkomija« na volitvo!

Hudobni jeziki pravijo, da jim neki ni bilo za blamažo!

Slov. gorice. (Nemško občinsko uradovanje.) Dopis v »Slov. Gospodarju« št. 42. »Slovensko uradovanje« nas napoti,

da malo posvetimo okrog v uradnih sobah občinskih naših predstojnikov med njih uradne spise.

Nekje tam v Slov. goricah je kraj, ki je od Stvarnika za to odbran, da nudi po vinski trti svojim prebivalcem rujno zlato kapljico, — ki pa ni toli srečen, da bi njega občinski predstojniki uradovali slovenski, da bi tudi v tem oziru res bilo, da kraj naš v istini zasluži častni priimek »v Slov. goricah«.

Žalostno, pa resnično je, da od pet v taisti župniji v Slov. goricah stanujočih »rihtarjev« niti eden ne uraduje popolnoma slovenski, marveč po največ se poslužujejo le nemščine, in le semterje, bi rekel, prisiljeni po slovenskih vlogah, odgovarja jeden ali drugi v slovenskem jeziku. Toda običajno uradovanje je in ostane, lahko trdimo, nemško. Pa zakaj nemški? Morda zato, da pokažejo te modre glave, kako pravilno lepo vedo v nemškem jeziku uradovati? Ne bi se podtikali toliko nad njihovim nemškim uradnim jezikom, akoravno tudi pravilno nemško uradovanje ni prav za slovenske občine, da bi bila nemščina teh županov, ki opravljajo brez tajnika sami svoj pisarski posel, pravilna, to je brez pogrškov taka, da jo lahko predloži vsakemu glavarju, celo cesarskemu namestniku, da samemu cesarju, ne da bi se bilo treba županu bati, da bi se ti smejali njegovi nemščini. — Pa kaka mora biti pač nemščina naših »rihtarjev«, tistih namreč, ki sami brez »učenega« tajnika uradujejo! Je napravil nedavno jeden teh županov živinski potni list, in glej ga, »Ockss« je bilo v njem zapisano! Ti modri rihtar, ki si tudi jeden izmed tistih, ki »Štajerca« naročaš in prebiraš, prosi ta kramarski list, »Štajerca«, naj ti v njega natisnejo z velikimi črkami, da bodeš lahko bral, kako se piše Ochs. Da bi bil ti pisal slovenski živinski potni list, bi ti pač vol ne bi naredil takšnega kozla, kakor ti ga je naredil tvoj Ockss.

V kaki nemščini pač mora uradovati drugi »rihtar«, ki si je stekel zasluge za sledeči certifikat: »Zertifikat. Von Gemeindeamt N. wird bewilligt den Herrn N. N. Grundbesitzer in N. am 1. 2. u. 3. April bei Seinen Hause mit die Pöller zuschisen. Gemeindeamt N am 18...»

Veš ti drugi modri župan, da bi hudomušni človek to tvojo bedarijo v nemščini lahko prestavil v slovenski jezik v to-le strašno dovoljenje, katerega pa ti nisi dal in tudi nimaš nikakor pravice ga dati, namreč: Od obč. urada se dovoljuje, gospoda N. posestnika pri njegovi lastni hiši vstreljiti, ali, ker si dal dovoljenje za tri dni, torej ga tri dni obstreljevati. To je nekaj strašnega, kako je nemški certifikat smešen, ki še šteje zraven navedene svoje budalosti tudi pravopisne in slovniške napake. Prosimo cenjene čitatelje, ako je že ta nedolžni certifikat tako boren, kake morajo biti vloge, poročila, računi in druge uradne reči tacega župana, kateri svoje spise v taki nemščini oskrbuje? Za prihodnjo veliko noč ti podamo za dovoljenje, da smejo občani z možnarji doma streljati, ta-le vzorec ali formular: »Gospodu N. posestniku na N. se od obč. predstojništva dovoljuje, dne doma na svojem posestvu s topiči streljati.«

Ker že imamo dvoje takih uradnih kosov, pisanih v popolnoma novi, še sedaj nezapisani nemščini, pridajmo, da se reč spolni in da bo celi »špas fertig«, še ta-le certifikat, katerega je že pred leti dal tudi neki župan, ki pa ona dva uradna spisa, kar zadeva smešnost in neumnost, daleč nadkričuje: »Erlaubnis Scheinn für H. N. N. in N. werden Ertheilt mit Pöhlern Erschossen zu dürfen an 28. 29 und 30...»

To pa je že preveč tudi za zdrav želodec! V očigled tako napačno in neumno pisanih uradnih dovoljenj in drugih poročil se mora vsaki nemščine več človek takim županom na take spisane kozle pač na glas smejeti in zlasti Nemec, oni namreč, ki Slovincu ni naklonjen, mora za takega župana, ki se s tako nemščino tako smeši, imeti le

pomilovalni, da zaničljiv pogled, češ: glej neumnega bindišarja! — Taki župani, ki pišete tako spakedrano nemščino, jemljete dobremu slovenskemu ljudstvu, ki vas voli za župana, jemljete svojim rojakom ugled in čast pred drugim narodom, osobito pred Nemci, da nas imajo za bolj neumne. Mislijo namreč tujci, ako piše že »rihtar« tako neumnost, ki vendar šteje za modro glavo, kako neuki so še le njegovi občani?! Torej vidva župana pa tudi drugi, ki ste izrečno slovenskim občinam na čelu, z nemškutarijo proč, ne smesite sebe, pa tudi nas ne in tudi naših lepih Slovenskih goric ne!

Iz Mozirja. (Občinske volitve.) Temeljem § 19 tiskovnega zakona zahteva podpisano županstvo, da prijavite v smislu istega naslednji stvarni popravek dopisa iz Mozirja, obelodanjenega v »Slovenskem Gospodarju« z dne 10. oktobra 1901, št. 41, stran 3: Ni res, da je občinsko gospodarstvo popolnoma zadolženo, marveč res je, da ima občina »trg Mozirje« sledeče aktivno imetje in sicer: V tukajšnji »Gornjesavinski posojilnici in hranilnici« pod št. 2477 naloženi kapital 667 K 98 h, nadalje v istem zavodu pod št. 2282 naložena glavica po 2052 K 90 h, dalje dve državni obligaciji po 200 K idest 400 K. »Tržki zavod« Bela peč je danes vreden prilično najmanj 8000 K, občinska žaga se je v odkup deželnemu odboru prepustila za 12.000 K, tržka stopa in mlatilnica sta vredni najmanj 6000 K, tržko-občinska posestva i. t. d. so vredna sigurno 12.000 K; temu nasproti pa tudi »Glavna občina Mozirje« ni pasivna. Ni res, da so, čeprav imamo že 60% obč. doklad, pretili vedno novi dolgovi, temveč res je, da so se dovedli občinski blagajni vedno novi dohodki. Ni res, da smo po vsem okraju prišli v pregovor, da smo naprednjaki in dolgovih, marveč res je, da je vsakomur v okraju znano, da se je do sedaj dobro in vestno gospodarilo. Ni res, da je župan pripustil nezaupnico deželnim poslancem, ni res, da se ta nezaupnica ni sklenila »pri seji«, ni res, da mnogi odborniki in dva občinska svetovalca »nič« ne vesta, da bi se bila sklenila taka nezaupnica pri obč. seji in ni res, da bi bila ona dva izbacjena na svojo roko poslala tisto sramotno nezaupnico, jedino res je, da se je pri seji občinskega odbora dne 24. junija 1901 enoglasno sklenilo izreči nezaupnico deželnim poslancem in to po sledečih gg. obč. zastopnikih: Anton Mlinar, župan kot predsednik, Ivan Vajt, Franc Paher, Franc Podvratnik, Matija Mrzlak, obč. svetovalci, Franc Rakun, Josip Acman, Anton Elender, Ivan Tratnik, Ivan Lipold, Jakob Rajster, Ivan Cesar in Ivan Hlemenak kot odborniki. Ta sklep občinskega zastopa se je odobril pri plenarni seji dne 28. julija 1901, kjer so bila razen g. Ivana Cesarja vsi občinski zastopniki navzoči. — Županstvo trga Mozirje, dne 17. oktobra 1901. — Župan: Anton Mlinar; občinski svetovalci: Ivan Veit, Martin Šuster, Franc Pacher.

Sv. Križ tik Slatine. (Shod katoliškega političnega društva.) Važno zborovanje se je vršilo v nedeljo 27. oktobra v gostilni g. Fr. Ogrizka. Neprijetno vreme ni zadržavalo vrlih kmetov, ki so docela napolnili obsežne gostilniške prostore. Prišli so vsi župani, občinski odborniki in svetovalci. Zastopani so bili Podčetrčani. Dospel je predsednik šmarskega kat. polit. društva. Počastili so shod prijatelji tudi drugega društva. Tako je prav.

Deželni poslanec g. dr. Fr. Jurtela je pojasnjeval naš bešen političen položaj. Nemci sklijo v Prusijo in očitno delajo za njo. Vlada mirno gleda in — molči. A če si Slovenec upa povdarjati svoje avstrijsko-narodno mišljenje, je vse na nogah v nemškem taboru. Nemci smejo hujskati in klicati na boj zoper Slovence. Nemška shoda v Radgoni in Mariboru to dokazujeta. Njiju sklepi bodo skrajno nevarni za nas, ako se uresničijo. Zato pa slovenski deželni poslanci ne gredo v deželni zbor, ker Nemci tako krivično ravnaajo z nami. Ta sklep slovenskih deželnih poslancev so enoglasno odobrili vsi zborovalci. Pa ne samo v politiki, posebno v gospodarskem oziru nas

hočejo uničiti. Vrlo dobro in poljudno je pojasnjeval g. poslanec to točko. Slovenski kmet plačaja, a korist od tega mora imeti Nemec. Tako se glasi ukaz. (Navdušeni klici: Proč od Gradca!)

Vsa poslančeva izvajanja so bila burno odobravana. Izrazil mu je ves shod popolno zaupanje.

Gosp. kap. Bosina pa je v svojem govoru neusmiljeno bičal šulferajnske šole in — »Štajerca«. Povdarjal je posebno namen, katerega pri tem zasledujejo Nemci. S sladkimi besedami omamijo apostoli šulferajnskih šol slovenske stariše, da dajo svoje otroke v nasprotno šolo. Drugi spet so prisiljeni. Posebno dobivajo slov. stariše na svojo stran stem, da se brez nemščine otrok ne bo mogel gibati med svetom. Kaj pa potem postane iz takega otroka, ki ne razume ne učitelja, ne učitelj njega? V najpripottejših verskih naukah ne bo nikdar podučen. Postal bo slab kristijan, slednjič odpadnik od katol. vere. V šoli že mu preide nemško jecljanje v meso in kri. Znano je, da se taki otroci začnejo zgodaj sramovati slovenskega jezika in ga tudi pozneje ne bodo nikdar ljubili. Postali bodo narodni odpadniki ali nemškutarji. Ti pa so najboljši kvas za nemške težnje. Iz te vrste ljudi pa se izcimijo sovražniki Avstrije — Prusaki. Tudi ostanejo taki šulferajnsko-slovenski otroci skrajno nevedni in neotesani. Drugače ne more biti. Saj so se kot slov. otroci učili v jeziku, katerega niso umeli. Priporočal je govornik požrtvovalno družbo sv. Cirila in Metoda.

Ta izvajanja so prihajala iz srca, zato so tudi segala do srca. S primernimi zgledi je govornik prepričal kmete, da je tako in ne drugače. Toraj ravnaite se potem slovenski kmetje. Srečni bodo vaši otroci in z njimi vred tudi vi.

Toda, kakšnih je pa slišal »Štajerca«. Bilo je res kratkočasno in mnogo smeha, kako je govornik »Štajerca« jemal njegove laži takorekoč iz ust. Kako se na eni strani hlina, da je kmečki list, a je vendar le pravi pravcati kramarski agent nemškutarskih trgovcev in obrtnikov. Ni nevaren samo gospodarski organizaciji slovenskega ljudstva, ampak tudi v verskem oziru ni nič dobrega v njem. Zato pa je žel burno splošno pohvalo en kmet, ki je pripomnil to-le: »Prosim vas, le otrokom nikar ne dajati te cunje, dovolj je, če se že oče maže z njo.« Sklepno je govornik docela navdušil slovenske kmete z »Našim Domom«, katerega naj ima vsaka slovenska hiša.

G. poslanec je na to priporočal geslo »svoji k svojim«, naj slov. kmet ne zahaja k nemškim, ampak k svojim trgovcem. Bil je govor tudi o tem, kako razširiti in utrditi vinorejsko društvo za ves okraj. Sledila je volitev novega začasnega odbora. Zatem se je storil predlog, da se polit. društvo, ki je bilo do sedaj ustanovljeno le za Sv. Križ, razširi za ves okraj z željo, da se pravila prenarede tako, da bo vsak odbornik smel predsedovati društvenim shodom. Predlog se je sprejel ednoglasno. Z običajnimi »Živijo« klici na papeža in cesarja se je završil shod!

Ta shod bo imel gotovo važne politično-narodne posledice, tem bolj, ker je marsikaj gnjilega in trohljivega v razmerah rogaškega okraja. Sklenilo se je na shodu: zaupanje državnima poslancema dr. Ploju in Žičkarju, zaupanje deželnemu poslancu dr. Jurteli, izreklo se je ogorčenje nad bojevitimi shodi Nemcev v Radgoni in Mariboru, zahtevalo se je nadzorstvo čez vinske kupce ter se ugovarjalo, da se slatinska zasebna nemška šola podeželi, ker s tem zrastejo kmetu novi stroški.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Mračni jesenski dnevi so se pričeli, skoraj bo prišel vseh mrtvih dan. Kakor je že pošena krščanska navada, polagajo se venci na grob rajnkih, prižigajo se svečice, moli se — vse njim v spomin.

Tako je povsod, tako bo tudi pri nas. A vendar imamo mi neko prednost pred drugimi: takih mrtvecev nima vsak kraj, kakor jih šteje ponosni Sv. Lovrenc. Spomnili se bomo vseh mrtvih... Spomniti pa se nam je tudi nečesa, ki je tekom tega leta, že dolgo hiraje, zadrževalo: to je naše »Bralno društvo«.

Pravijo sicer, da se naj govori o mrtvecih le dobro — toda tu pa tam je že dovoljena izjema, osobito, če rabi kot svarilo za druge.

Resnica je včasih res pelinasta, a vedno sveta stvar.

Naloga slov. bralnih društev je, da širijo med narodom pravo narodno izobrazbo, in sicer deloma po dobrih knjigah in časopisih, deloma po shodih in veselicah. Pri nas žali-

bog zadnja leta ni bilo niti prvega, niti drugega. Govoriti o naši knjižnici in o časopisih, — odkod bi vzel človek toliko potrpežljivosti; tudi bi bilo težko govoriti o tem, česar ni! Pravi pomen besede »Bralno društvo« se je pri nas tako izgubil, da ga na tak način nikdo ni tolmačil več pri nas. — Razen knjig in časnikov so narodne veselice oni činitelji, ki z navdušenimi govori, segajočimi ljudem res do srca, veliko pomorejo do narodne zavednosti. Oh, oh, kake pa so bile pri nas tekom zadnjega časa take slavnosti! Marsikaterikrat si naše vrlo predsedništvo niti govornika ni oskrbelo; da pa bi se bil potrudil kateri izmed odbornikov za par skromnih stavkov — to bi bilo seveda preveč! Če pa si jih slišal kedaj, so bile besede teh zavednih probujevalcev redke kakor bele vrane in še te so segale Slovincem bolj v — mošnjo ko v srce. »Bralno društvo« se je prelevilo bolj v »pobiralno« društvo. Za gledališčne predstave pa so imeli igralci še le komaj zadnji teden vaje; kako krasno je vse to slo, si lahko vsakdo predstavlja!

Nekaj je pa vendar bilo, kar se je vršilo vsikdar z ognjevito navdušenostjo, s čudno požrtvovalnostjo! Ko se je začel ples, — to je bil vedno glavni del, — začela se je šele veselica. Radi bi bili ljudje poslušali kak govor, kako petje, ali kaj — saj ni bilo prav ničesar! Kako se je tedaj pač vzradostila naša mila majka Slovenija, saj je rajal ves njen zarod in si v potu svojega obraza brusil pete, — in to vse njej v čast! Še več; tudi pri zlati vinski sragici se je delalo za ubogi narod! Kako so ga negovali pri tej priliki; kako so se mlatile iskrene, že davno zarujavele fraze o slovenski vzajemnosti; kako so ožigosali slovensko nejednost in narodno zaspanost itd. Kot znamenje, da se vsi strinjajo z besedami, ki so jih ravnokar slišali, pa se je trkalo s kozarci in pilo na vse dobre slovenske namene — storilo pa nikdar nič! Da se je letos opustila tudi ta ceremonija — celo leto ni bilo ne veselice, ne shoda, kjer bi se bili kaj posvetovali o društvu, — bodi celemu odboru povedano v čast! Prenehalo je, vsaj v resnici, dasiravno je še na papirju.

Toliko več pa dosežejo naši nasprotniki. Neki nemški burš je hodil od hiše do hiše z malho — ustanovila se je podružnica Südmarke. Slišali smo, da so pristopili celo kmetje! Pri vsem tem ne smemo pozabiti, da smo imeli »Bralno društvo«! Ubogi zaslepljenci, ko bi vedeli, da pljuvajo v lastno skledo, da kopljejo jamo narodu, čegar sinovi so! Stokrat bolje bi bilo, da bi vrgli denar v vodo, denar, kojega dajo društvu, ki gre na to, da nam vzame vero in narodnost, ki podpira vsako podjetje, od katerega je vsaj to pričakovati, da utegne škodovati Slovincem. Nekaj nam še manjka; ako gre tako naprej, bomo dosegli tudi to: šulferajnsko šolo! Veš, kaj se to pravi, slov. kmet? Otroka ti bodo odgojili, ki bo sovražil tebe, tvojo vero in tvoj jezik! Če pa bi prišli kedaj do prepričanja, kleli te bodo, lastni otroci te bodo kleli — v tujem jeziku!

Doseglo se je, da je dobil naš poštni urad dvojezične tiskovine. A vse premalo še zahtevajo! Še tisto trohico pravice si ne upate izterjati, ki jo vam je prisodila skopa vlada? Slovensko-nemških poštinih prejemnih listov (Aufgabeschein) še vedno nimajo! Tudi te morajo dobiti; čujete, da morajo! Pobrigajte se malo; sram vas bodi, ako nimate toliko samozvesti. Vse tiskovine kupujte dvojezične! Še neka žalostna prikazen! Celo one obitelji, ki hočejo biti narodne, se sramujejo, govoriti po uradih (na pošti, na kolodvoru) in prodajalnicah slovenski! To so mevže, ki bi rade bile nekaj, pa se iz sramote ne upajo nastopiti! Skrajni čas je, da se to predrugači! Zajcev slovenski narod ne potrebuje! Mi gremo naprej; izdajice slovenske pa naj spijo, da prespijo svojo sramoto in propalost. Bog in narod!